

12. MIKSI PUU KASVAA VÄÄRIN?

MITÄ TÄLLE PUULLE ON TAPAHTUNUT?

Kuva: © Annika Puhakka ja Tarja Ryhänen

Vioittunut kuusi.

Kuva: Hyvän metsähoiton suosituksset / © Tapio

Hirvituho männyntaimikossa.

Metsässä näkee usein kaksilatvaisia, mutkaisia tai muuten viallisia puita. Vaikka nämä puut ovat metsätalouden kannalta käyttökeltottomia, ne tuovat mukavaa vaihtelua metsän ilmeeseen. Puun kasvuun vaikuttavat monet tekijät. Oleellista on, että kasvupaikalle valitaan sopiva puulaji. Puun kasvuun voi vaikuttaa monenlaiset riskitekijät.

Hirvi:

Hirvet käyttävät mielellään ravinnoksi nuoria taimikoita, niin koivikoita kuin männiköitäkin. Kuusikko ei ole niin suurta herkkua, mutta paremman puutteessa hirvi napostelee myös kuusen kerkkiä ja latvuksia. Kookkaana eläimenä hirvi napsii taimista latvakasvaimet, joka aiheuttaa ns. latvanvaihdoksia. Lisäksi hirvi puskee kookkaampiakin taimia nurin saavuttaakseen mehukkaat latvakasvaimet.

Ihminen:

Kulkiessaan ihminen voi ajattelemattomuuttaan tai vahingossa katkaista latvan nuoresta puusta. Tuloksena voi olla monilatvainen puu, joka ei välttämättä koskaan saavuta täysikasvuisuutta.

Kuva: © Annika Puhakka ja Tarja Ryhänen

Mutkainen mänty.

Istutusvirhe:

Muutamia kymmeniä vuosia vanhoilla männyn ja koivun istutusaloilla voi nähdä puita, joiden tyvellä on voimakas s-mutka. Istutusvaiheessa taimi on jäänyt kallelleen tai routa on voinut kallistaa tainta. Varsinkaan mänty ei pysty suoristamaan tyveä, vaan se kasvattaa rungon pikkuhiljaa kohti taivasta. Tästä syystä tyvelle jää mutka.

Kuva: © Annika Puhakka ja Tarja Ryhänen

Paljaaksi syöty männyn latva.

Hyönteistuhot:

Erilaiset tuhohyönteiset, kuten punalatikka ja pihkakääriäinen, aiheuttavat kasvutappioita sekä laatuviikoja puihin. Taimissa ne aiheuttavat mm. latvanvaihdoksia ja taimen kasvun hidastumista.

Kuva: © Puhakka ja Ryhänen

Lumen aiheuttama tuho.

Lumituhot:

Talvella painava ja märkä nuoskalumi voi takertua hennon taimen latvaan ja katkaista sen. Siitä aiheutuu latvanvaihdos eli joku sivuoksa alkaa kasvaa alkuperäisen latvan tilalle. Vanhemman puun lumi voi painaa kaarelle.

Kuva: © Annika Puhakka ja Tarja Ryhänen

Pakkashalkeama männyssä.

Pakkashalkeama:

Puun kasvusuuntainen eli pitkittäinen halkeama puun rungossa.